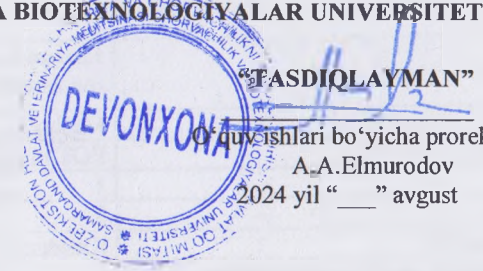

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

O'quvchilari bo'yicha prorektor
A.A.Elmuurodov
2024 yil "___" avgust

**PARRANDA GO'SHTI VA TUXUM YETISHTIRISHNING
INNOVATSION TEXNOLOGIYALARI
FANI BO'YICHA**

SILLABUS

Magistratura mutaxassisligi uchun

Bilim sohasi:	800000	- Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	810000	- Qishloq xo'jaligi
Mutaxassislik:	70810801	- Parrandachilik

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Zooinjeneriya fakulteti
70810801– Parrandachilik mutaxassisligi

Fan nomi:	<i>Parranda go'shti va tuxum yetishtirishning innovatsion texnologiyalari</i>
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	PGTYIT1206
Yil:	1
Semestr:	2
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrda ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	40
Amaliy mashg'ulotlar	50
Laboratoriya mashg'ulotlari	—
Seminar	—
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Magistrantlarga turli mulk shaklidagi parrandachilik xo'jaliklarida parhez tuxum va parranda go'shti ishlab chiqarishni texnologik jarayonlari, asoslari, ekologik toza, raqobatbardosh mahsulotlar yetishtirish zahiralari o'rganish yuzasidan nazariy va amaliy bilimlar yig'indisi bilan qurollantirib, ularga mos bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Hayvonlar fiziologiyasi
2.	Biologiya
3.	Hayvonlar genetikasi
4.	Qishloq xo'jalik hayvonlarini urchitish

Ta'lim natijalari (TN)

	Bilimlar jihatidan:
TN1	Qishloq xo'jalik parrandalaridan sifatli go'sht va tuxum yitishirishni bilishlari kerak;
TN2	Qishloq xo'jalik parrandalarini zotlaridan, tizimlaridan istemolga yaroqli tuxum olishni bilishlari lozim;
TN3	Otalangan, nasldor tuxum olish, sifatini baholashni bilishlari kerak;
TN4	Zamonaviy texnologiyalarda go'sht yo'nalishidagi jo'jalarni bo'rdoqilash texnologiyasini, bilishi kerak;
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Broyler jo'jalarining sanoat galasini davrlar bo'yicha bo'rdoqilash va rivojlanayotgan organizimdagi meyyordagi o'zgarishlarni aniqlay oladi;
TN6	Parxez tuxum va parranda go'shti ishlab chiqarishni texnologik jarayonlari farqlay oladi;
TN7	Nazariy va amaliy bilimlar yig'indisi bilan qurollantirib, ularga mos bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirib baho bera oladi;
TN8	Tozza, raqobatbardosh mahsulotlar yetishtirish zahiralarni o'rganish yuzasidan nazariy va amaliy bilimlar yig'indisi bilan qurollantirib, ularga mos bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishni biladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	Tuxum va parranda go'shti ishlab chiqarish istiqbollari
M2	Turli mulk shakldagi parrandachilik xo'jaliklarida tuxum va parranda go'shti ishlab chiqarish
M3	Tuxum va parranda go'shti ishlab chiqarishda foydalanilayotgan parranda zotlari, liniya va krosslari
M4	Tuxum yo'nalishidagi parrandalarni oziqlantirishning ilmiy asoslari
M5	Go'sht yo'nalishidagi parrandalarni oziqlantirishning ilmiy asoslari
M6	Sanoat parrandachilik korxonalarida tuxum ishlab chiqarish texnologiyasi
M7	Iste'molli tuxum ishlab chiqarishni texnologiyasi
M8	Sanoat parrandachilik korxonalarida go'sht ishlab chiqarish texnologiyasi
M9	Go'sht ishlab chiqarishni texnologiyasi
M10	Tovuqlar galasini to'ldirish uchun jo'ja o'stirish texnologiyasi
M11	Tuxum yo'nalishidagi parrandalarning ota-onalik galasidan inkubatsiyabob tuxum olish texnologiyasi
M12	Go'sht yo'nalishidagi parrandalarning ota-onalik galasidan inkubatsiyabob tuxum olish texnologiyasi

M13	O'rdak, tuxumi va go'shtini ishlab chiqarish texnologiyasi
M14	Kurka tuxumi va go'shtini ishlab chiqarish texnologiyasi
M15	G'oz tuxumi va go'shtini ishlab chiqarish texnologiyasi
M16	Sesarka tuxumi va go'shtini ishlab chiqarish texnologiyasi
M17	Bedana tuxumi va go'shtini ishlab chiqarish texnologiyasi
M18	Qishloq xo'jalik parrandalarining tuxumlariga qayta ishlov berish texnologiyasi
M19	Qishloq xo'jalik parrandalarining tuxumlarini markirovkalash texnologiyasi
M20	Qishloq xo'jalik parrandalarini so'yish va qayta ishlov berish texnologiyasi
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Tuxum va go'sht yo'nalishidagi parrandalarning ekstereri, konstitutsiyasi, intererni va mahsuldorligi bilan bog'liqligi.
A2	Qishloq xo'jalik parrandalarining urchish a'zosi va tuxum hosil bo'lishi.
A3	Tuxumning morfologik tuzilishi va kimyoviy tarkibi;
A4	Tuxum yo'nalishidagi parrandalarning mahsuldorligi va sifatini baholash.
A5	Go'sht yo'nalishidagi parrandalarning mahsuldorligi va sifatini baholash.
A6	Parrandalarning tuxum va go'sht mahsulotlarini sifatini baholash;
A7	Parranda go'shtining morfologik va kimyoviy tarkibi.
A8	Qishloq xo'jalik parrandalarinnig tuxum va go'shtdorlik sifatini baholash.
A9	Konservalash, kolbasa, sasiskalar kabi mahsulotlarni tayyorlash texnologiyasi;
A10	Parrandalarni so'yish, qayta ishlov berishni mehanik va avtomatlar yordamida amalga oshirish tartibi;
A11	Tuxum yo'nalishidagi parrandalarni tuxumlarini inkubatorida ochirishda biologik nazorat o'tkazish tartibi va talablari;
A12	Go'sht yo'nalishidagi parrandalarni tuxumlarini inkubatorida ochirishda biologik nazorat o'tkazish tartibi va talablari;
A13	Go'sht va tuxum yo'nalishidagi parrandalarni quruq omixta yem bilan oziqlantirish.
A14	Go'sht va tuxum yo'nalishidagi parrandalarni namlangan oziqalar bilan oziqlantirish.
A15	Turli mulk shaklidagi parrandachilik xo'jaliklarida oziqaga bo'lgan

- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.
- g) quyidagi hollarda talabani bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	Yu.A. Ermatov - SamDVMCHBU, "Xususiy zootexniya" kafedra biologiya fanlari nomzodi, dotsent. D.M. Ibragimov - SamDVMCHBU, "Xususiy zootexniya" kafedra assistenti.
E-mail:	ermatovyusupbek@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Xususiy zootexniya" kafedra
Taqrizchilar:	1. Sh.K.Amirov – Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti "Oziq – ovqat xavfsizligi va texnologiyasi" kafedra professori q.x.f.n. 2. A.X.Xatamov - Qorako'chilik va cho'l ekologiyasi ilmiy tadqiqot institutining ilmiy ishlar bo'yich direktor o'rinbosari, q.x.f.f.d. (PhD), katta ilmiy xodimi

1 Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil 29 avgustdagi sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Xususiy zootexniya" kafedrasining 2024 yil ___ avgustdagi ___ sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Fakultet dekani

Kafedra mudiri

Tuzuvchilar

R. Ro'ziqulov

O.Boymatov

O.Maxmadiyarov

Yu. Ermatov

D.Ibragimov

	talabini aniqlash.
A16	Tuxumlarga baho berish, joylashtirish, saqlash va standartlash;
A17	Go'sht va tuxum yo'nalishidagi parranda tuxumlarini inkubatsiyalashga tayyorlash va inkubatsiyalash rejasini tuzish.
A18	Nimtalarni sovitish va muzlatkichxonalariga qo'yiladigan talablar.
A19	Tuxum va go'sht yo'nalishidagi parrandalar jo'jalarini o'stirish.
A20	Broyler go'shti yetishtirish texnologiyasi.
A21	Kurka, o'rdak tuxumi va go'shtini yetishtirish texnologiyasi.
A22	O'rdak tuxumi va go'shtini yetishtirish texnologiyasi.
A23	Sessarka, g'oz tuxumi va go'shtini yetishtirish texnologiyasi
A24	G'oz tuxumi va go'shtini yetishtirish texnologiyasi.
A25	Bedana tuxumi va go'shtini yetishtirish texnologiyasi.

Mustaqil ta'lim (MT)		
1.	Tuxum ishlab chikarish texnologiyasida erishilgan so'ngi yutuqlar.	4 soat
2.	Tuxum ishlab chikarish texnologiyasining ilmiy texnikaviy o'sishi, ilg'or fan va ishlab chikarish yutuqlarining joriy etilishi.	4 soat
3.	Tuxum ishlab chikarishda xorijiy davlatlar bilan hamkorlik va chet el investitsiyalarining jalb qilinishi.	4 soat
4.	Turli mulk shaklidagi parrandachilik xo'jaliklarida ekologik toza tuxum ishlab chikarish.	4 soat
5.	Parranda go'shti ishlab chikarish texnologiyasida erishilgan so'ngi yutuqlar.	4 soat
6.	Parranda go'shti ishlab chikarish texnologiyasining ilmiy texnikaviy o'sishi, ilg'or fan va ishlab chikarish yutuqlarining joriy etilishi.	4 soat
7.	Parranda go'shti ishlab chikarishda xorijiy davlatlar bilan hamkorlik va chet el investitsiyalarining jalb qilinishi.	4 soat
8.	Inkubatsiyabop tuxum ishlab chikarish texnologiyasining asoslari.	4 soat
9.	Parrandalarni oziqlantirishda qo'llaniladigan qo'shimcha oziqalar, tayyorlash, oziqlantirish va zahiralarni o'rganish.	4 soat
10.	Tuxum va go'sht yo'nalishidagi parranda tuxumlarini inkubatsiyalashga tayyorlash va inkubatsiyalash rejasini tuzish	4 soat
11.	Tuxum va go'sht yo'nalishidagi bir kunlik jo'jalarni sifatlash va jinslarga ajratish.	4 soat
12.	Broyler go'shti yetishtirish texnologiyasi.	4 soat
13.	Kurka tuxumi va go'shtini yetishtirish texnologiyasi.	4 soat
14.	O'rdak tuxumi va go'shtini yetishtirish texnologiyasi.	4 soat
15.	Sessarka tuxumi va go'shtini yetishtirish texnologiyasi.	4 soat
16.	G'oz tuxumi va go'shtini yetishtirish texnologiyasi.	4 soat

17.	Tuyaqush tuxumi va go'shtini yetishtirish texnologiyasi.	4 soat
18.	Bedana tuxumi va go'shtini yetishtirish texnologiyasi.	4 soat
19.	Parradachilikda zootexnik, veterinariya va sanatoriya tadbirlarini o'tkazish.	4 soat
20.	Parranda mahsulotlarining sifat ko'rsatkichlarini aniqlash.	4 soat
21.	Tuxumlarga baho berish, joylashtirish, saqlash va standartlash.	6 soat
22.	Tuxum va parranda go'shti ishlab chiqarishda texnologik xaritani tuzish.	4 soat

Asosiy adabiyotlar	
1.	Islomxo'jayev S.S., Boboyev K.X., G'ulomov K. «Parrandachilikdan amaliy mashg'ulotlar». Toshkent, O'zbekiston nashriyoti, 1996 yil.
2.	D.Scrivener "Popular Poultry breeds" Booshop 2014 England
3.	Сидоренко Л.И., Щербатов В.И. «Биология кур» Учебное пособие. Краснодар. Куб ГАУ 2016 г.
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, "O'zbekiston" NMIU, 2017.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. "O'zbekiston" NMIU, 2017.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston" NMIU, 2017.
4.	Mirziyoyev Sh.M. "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi 2017 yil 7 fevral, PF-4947-son Farmoni. Toshkent, 2017.
5.	Mirziyoyev Sh.M. "Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi 2017 yil 20 apreldagi PQ-2909-sonli Qarori. Toshkent, 2017 yil.
6.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 13 dekabrda "O'zbekiston Respublikasi davlat boshqaruviga raqamli iqtisodiyot, elektron hukumat hamda axborot tizimlarini joriy etish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" PF-5598-son Farmoni. (Qonun xujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 13.12.2018 y., 06/18/5598/2313-son
7.	Wilson G. Pond, Fuller W. Bazer, and Bernard E. Rollin. Animal Welfare in Animal Agriculture (Husbandry, Stewardship, and Sustainability in Animal Production). Taylor & Francis Group. New York 2011 yae.
Axborot manbaalari	

1.	www. Ziyo.net.uz .
2.	www.veterinariya.medsinasi.uz
3.	www.sea@mail.net21.ru
4.	www.veterinary@actavis.ru

Magistrning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;